

Turistautak és jelzéseik

Oláh Tamás

MTSZ Turistaút szakbizottság

MAGYAR TERMÉSZETJÁRÓ
SZÖVETSÉG

A (gyalogos) turistaút fogalma

Azt az útvonalat, amelyet közérdekből turisztikai célú gyalogos közlekedés (gyalogtúrázás) céljából létesítettek, vagy e célú használatra (is) ajánlanak, ezért a követhetőség biztosítására megfelelő távközlőnként útjelzésekkel –felfestett turistajelzések, oszlopra helyezett útírányjelző táblák - láttak el, kijelölt gyalogos útvonalnak, vagy röviden turistaútnak nevezzük.

A turistautak jelzésének célja,
hogy elérhetővé tegye egy adott régió
szépségeit és nevezetességeit azok számára,
akik a vidéket nem ismerik.

Fajtai:

Turistautak,

Zarándokutak

(Mária út, Magyar zarándokút, Gyöngyök útja, Szent Jakab út, Szent Márton út, Szent Erzsébet út, ...)

Zöldutak, (zoldutak.hu)

Kéktúra, Az MTSZ Országunkat bemutató, átfogó útja.

Egyéb tematikus utak. (Megyéket, Tájegységeket összekötő utak Kohász út DDP, ...)

Turistajelzések története:

1873-ban megalakult Magyarországi Kárpátgyűlet (MKE),
mely a világon a hetedik alpin egyesület volt.

Turistajelzések története:

1873-ban megalakult Magyarországi Kárpátgyűlet (MKE),
mely a világon a hetedik alpin egyesület volt.

1888-ban Mátrafüred(Bene) - Mátraháza az elsők között létesült a mai
Magyarország területén jelzett turistaut

Turistajelzések története:

1873-ban megalakult Magyarországi Kárpátgyűlet (MKE), mely a világon a hetedik alpin egyesület volt.

1888-ban Mátrafüred(Bene) - Mátraháza az elsők között létesült a mai Magyarország területén jelzett turistaut

1890-es évek elejétől sorra alakultak az egyesületek

Turistajelzések története:

1873-ban megalakult Magyarországi Kárpátgyűlet (MKE), mely a világon a hetedik alpin egyesület volt.

1888-ban Mátrafüred(Bene) - Mátraháza az elsők között létesült a mai Magyarország területén jelzett turistaut

1890-es évek elejétől sorra alakultak az egyesületek

1913-ban jött létre a Magyar Turista Szövetség.

Turistajelzések története:

1873-ban megalakult Magyarországi Kárpátgyűlet (MKE), mely a világon a hetedik alpin egyesület volt.

1888-ban Mátrafüred(Bene) - Mátraháza az elsők között létesült a mai Magyarország területén jelzett turistaút

1890-es évek elejétől sorra alakultak az egyesületek

1913-ban jött létre a Magyar Turista Szövetség.

1929. december 2-án megszületett az az egységes, néhány év alatt az egész országban bevezetett, Dr. Strömpl Gábor által kitalált turistaút szisztéma

Turistajelzések története:

1873-ban megalakult Magyarországi Kárpátgyűlet (MKE), mely a világon a hetedik alpin egyesület volt.

1888-ban Mátrafüred(Bene) - Mátraháza az elsők között létesült a mai Magyarország területén jelzett turistaut

1890-es évek elejétől sorra alakultak az egyesületek

1913-ban jött létre a Magyar Turista Szövetség.

1929. december 2-án megszületett az az egységes, néhány év alatt az egész országban bevezetett, Dr. Strömpl Gábor által kitalált turistaút szisztéma

1979-ben készült el a "Turista-Létesítmények" című szabályzat

Turistajelzések története:

1873-ban megalakult Magyarországi Kárpátgyűlet (MKE), mely a világon a hetedik alpin egyesület volt.

1888-ban Mátrafüred(Bene) - Mátraháza az elsők között létesült a mai Magyarország területén jelzett turistaút

1890-es évek elejétől sorra alakultak az egyesületek

1913-ban jött létre a Magyar Turista Szövetség.

1929. december 2-án megszületett az az egységes, néhány év alatt az egész országban bevezetett, Dr. Strömpl Gábor által kitalált turistaút szisztéma

1979-ben készült el a "Turista-Létesítmények" című szabályzat

1985-ben lett része a Kőszeg-Budapest közötti kéktúra szakasz az Európai Gyalogtúra Szövetség (EWV) E4-es vándorútjának

MAGYAR TERMÉSZETJÁRÓ
SZÖVETSÉG

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

TURISTAJELZÉS- FESTÉS

Szakmai füzetek

MAGYAR TERMÉSZETJÁRÓ
SZÖVETSÉG

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

TURISTA ÚTVONALAK ÚTJELZŐ TÁBLARENDSZERE

Szakmai füzetek

MAGYAR TERMÉSZETJÁRÓ
SZÖVETSÉG

OKTATÁSI SEGÉDANYAG

ÚTJELZÉSEK TEREPI ÉRTÉKELÉSE

Szakmai füzetek

37. § (3) A közjóléti fejlesztési tervekben a fejlesztési irányokat kiemelten a meglévő turistautak, a lovaglás és kerékpározás célját szolgáló utak által előidézett közjóléti igényekre figyelemmel kell megtervezni.

Fenntarthatóság !!!

37. § (4) Az erdőben a jelzett turistautak és kerékpározás célját szolgáló utak, valamint a bejelentett lovaglás célját szolgáló utak nyomvonalát, jellemző adatait a közjóléti létesítményekről vezetett nyilvántartásban kell nyilvántartani és az erdészeti hatóság honlapján közzé kell tenni.

<http://erdoterkep.nebih.gov.hu/>

39/A. § (1) Az Adattárban a közjóléti létesítmény alábbi adatait kell nyilvántartani:

(3) Az Adattárban a 92. § (2) bekezdése szerint lovaglásra és járműközlekedésre kijelölt utak alábbi adatait kell nyilvántartani:

- (a) az engedélyezett használat típusát; valamint**
- (b) az út nyomvonalát legalább 5 m pontossággal.**

(4) Az Adattárban a 93. § (1) bekezdés b) pontja szerint kijelölt turistaútvonal alábbi adatait kell nyilvántartani:

- (a) a turistaútvonal nyomvonalát legalább 5 m pontossággal; valamint**
- (b) a turistaútvonal jelzését.**

Engedélyek útvesztője:

?

Erdőgazdálkodó

?

Tulajdonos

?

Önkormányzat

Nemzeti park

?

Környezetvédelmi és természetvédelmi felügyelőség

?

Erdészeti hatóság

A miniszter az állam nevében a következő gazdasági társaságok tekintetében gyakorol tulajdonosi jogokat:

1. Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zártkörűen Működő Részvénytársaság
2. DALERD Délalföldi Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság
3. ÉSZAKERDŐ Erdőgazdasági Zártkörűen Működő Részvénytársaság
4. Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság
5. Gyulai Erdészeti és Vadászati Zártkörűen Működő Részvénytársaság
6. IPOLY ERDŐ Zártkörűen Működő Részvénytársaság
7. Kisalföldi Erdőgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság
8. KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zártkörűen Működő Részvénytársaság
9. EGERERDŐ Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság
10. Mecsekerdő Zártkörűen Működő Részvénytársaság
11. NEFAG Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zártkörűen Működő Részvénytársaság
12. NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság
13. Pilisi Parkerdő Zártkörűen Működő Részvénytársaság
14. SEFAG Erdészeti és Faipari Zártkörűen Működő Részvénytársaság
15. Szombathelyi Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság
16. TAEГ Tanulmányi Erdőgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság
17. VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zártkörűen Működő Részvénytársaság
18. Vértesi Erdészeti és Faipari Zártkörűen Működő Részvénytársaság
19. Zalaerdő Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság
20. Budapesti Erdőgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság
21. KASZÓ Erdőgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság
22. VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság

A táblák kihelyezéséhez engedélyt kell kérni a területgazdától, -tulajdonostól.

Az illetékes közútkezelői, önkormányzati (pl. közlekedési ügyosztály), erdőgazdasági, valamint védett természeti területen nemzeti park igazgatósági hozzájárulással helyezhetők ki.

Natura2000-területen:

A hatásbecslési dokumentációt a beruházó, vagy a terv készítője készíti el.

A hatásbecslési eljárást a környezetvédelmi és természetvédelmi felügyelőség folytatja le, megindítására a közjóléti berendezés vagy létesítmény engedélyezési eljárást megindító ügyfél jogosult.

A hatásbecslési dokumentációt a Natura Korm. rend. 14. számú mellékletének megfelelően, a 15. számú melléklet szerinti szempontok figyelembevételével kell elkészíteni.

Környezetre gyakorolt hatások jelentőségének vizsgálata:

[Védett természeti területen és/vagy Natura 2000 területen] 133.000,- Ft

2009. évi XXXVII. törvény

az erdőőről, az erdő védelméről és az
erdőgazdálkodásról

91.§ (1) Az erdőben – annak rendeltetésétől függetlenül – üdülés, sportolás és kirándulás céljából gyalogosan, emberi erővel hajtott kerékpárral, lóval, valamint az erdészeti feltáró hálózat részein sport vagy turisztikai célú, lóval vontatott járművel bárki saját felelősségére ott tartózkodhat, amit az erdőgazdálkodó túrni köteles, kivéve, ha

a) más jogszabály azt korlátozza, vagy

b) az arra jogosult a látogatás korlátozását az e törvényben foglaltak alapján elrendelte."

(1a) Nem állami, illetve nem helyi önkormányzati tulajdonú erdőben az erdészeti feltáró hálózat részein kívül lovagolni, emberi erővel hajtott kerékpárral közlekedni tilos, kivéve, ha az erdő tulajdonosa az erdő nem állami, illetve nem helyi önkormányzati tulajdoni jellegét megfelelően nem jelezte.

(1b) Az erdőben abban az esetben lehet a megjelölt turistaúton kerékpározni és lovagolni, a megjelölt kerékpáros úton lovagolni, ha az együttes használat lehetsége jelzéssel az adott turistaúton vagy kerékpáros úton megjelölésre került.

(5) Üdülési, sportolási, illetőleg kirándulási célból – a kijelölt út kivételével – gyalogosan, kerékpárral és lóval sem vehető igénybe

- a) az erdősítés területe, amíg a rajta lévő faállomány a két méter átlagos magasságot el nem éri;
- b) az erdőrezervátum magterülete.

92.§

(2)erdőben lovaglásra, valamint járműközlekedésre utat az erdőgazdálkodó javaslata alapján vagy harmadik fél kezdeményezése esetén az erdőgazdálkodó egyetértésével az erdészeti hatóságjelöl ki.

(5)Amennyiben lovagló- és kerékpárút kijelölésére sor kerül,állami erdőben a közérdek fokozott érvényesülése érdekében törekedni kell a regionálisan is összefüggő erdei lovagló és kerékpáros útvonal hálózatkijelölésére.

93.§

(1) Az erdőgazdálkodó hozzájárulásával szabad az erdőben:

(b) turistaútvonalat kijelölni és létesíteni;

(c) turisztikai berendezést, létesítményt építeni és fenntartani;

(6) Turista útvonalat jól láthatóan, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerint jelzéssel kell megjelölni, és nyilván kell tartani.

153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet

az erdőőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

Gondolkodjunk !

Legyen a terv logikus, racionális!

Hálózat-tervezési elvek, szabályok és ajánlások

Elvi szempontok

A hálózat kialakításánál elsődlegesen a tájegység (pl. hegység) feltárását, átjárhatóságát kell szem előtt tartani.

Lehetőség szerint igazodva a domborzati viszonyokhoz (pl. fő - és oldalgerincek, völgyek),

a településhálózathoz, a turisztikai vonzerőkhöz, látnivalókhöz, valamint a rendelkezésre álló infrastruktúrához

- közlekedési megállók és állomások, kirándulóközpontok, turistaházak.

Mindig törekedni kell az egybefüggő hálózat kialakítására

A vándorutak hálózata (sáv jelzések és a tájegységen áthaladó tematikus vándorutak) és fő kapcsolódásaik adják a hálózat gerincét.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a (fél- és egynapos) körtúra lehetőségekre, akár összekötő útvonalak létrehozásával, vagy külön helyi körtúra/körséta útvonalak kijelölésével (irányított kör jelzés).

Célutakkal, leágazásokkal a vándorutakba, összekötő útvonalakba és a helyi utakba kapcsolhatók (céljelölő leágazó jelzések) be a fontosabb látnivalók, települések, infrastruktúra/szolgáltatási pontok.

A legtöbb esetben érdemes a leágazást nem zsákutcaként, hanem áthaladó kitérőként, alternatívaként kialakítani - amikor erre mód van.

Észlelt távolság csökkentése:

Az útvonalak egyik szerepe az, hogy /korábban "távolinak" észlelt/tekintett helyeket "közelebb" hozhatnak azzal, hogy azok felkerülnek a turizmus térképére, és ezzel kikerülnek az ismeretlen vagy kevésbé vonzó attrakciók kategóriájából./

(Puczkó-Rácz, 68.o.)

Úton tartás, látogatómenedzsment szempontok

A látogatók áramlásának szabályozásához ("úton tartás") kapcsolódó nyomvonal- és hálózattervezési szempontok kiemelten:

Az emberek többnyire jobban szeretnek körutat tenni, minthogy ugyanazon útvonalon kelljen hosszan visszagyalogolniuk.

Egy-egy kirándulás vagy közbenső letérés során, ezért ahol szükséges és lehetséges, törekedni kell a meglévő útvonalak ésszerű összekapcsolására,

útváltozatok és átkötések kialakítására,

a zsákutca-szerű leágazások folytatására és más útvonalon való visszakötésére, amelyekkel a turisták különféle hosszúságú és nehézség körutáikat tehetnek.

Törekedni kell a népszerű célpontok könnyű elérhetőségét biztosító nyomvonalvezetésre, valamint a népszerű célpontok közelében lévő, felkeresésre ajánlott helyszínek és útszakaszok közvetlen összekapcsolására.

A tájegységek részhálózatainak ésszerű, és természetközeli összekötése, ill. összefüggően tartása, az új útvonalak meglévő hálózatba való minél jobb bekapcsolása szükséges, a hosszabb túrákat, vándorlásokat kedvelők számára ("bakancsos" túrázók), általában a szabad barangolás és az ország bejárhatósága érdekében.

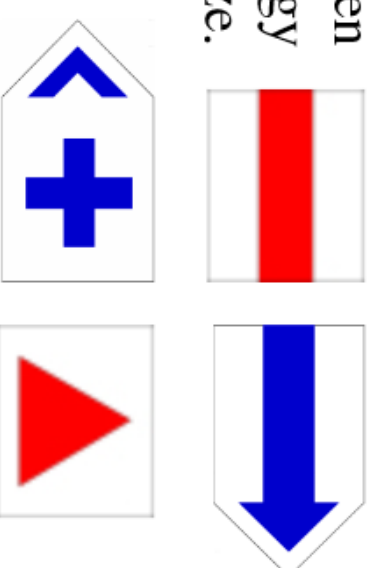
Az útjelzések jelképrendszere

Turista útjelzés (továbbiakban **turistajelzés**): „*olyan, alapinformációt tartalmazó jelkép, amely a turistaút mentén (megfelelő gyakorisággal) elhelyezve lehetővé teszi a folyamatos túrázást.*” [MSz-88].

A magyarországi jelzésrendszer a Dr. Strömpl Gábor-féle, 1930-ban a Magyar Turista Szövetség által elfogadott **egységes jelképrendszerre** épül ma is.

A környezettől való könnyebb megkülönböztetés érdekében valamennyi jelzésfajta **fehér alapon** kell alkalmazni (téglalap vagy nyílheggyel bővített változat). Az alap a jelzés elválaszthatatlan része. Világos színű tereptárgyon (*pl. beton villanyoszlop, mészköszirt*) célszerű szürkével kihúzni a fehér alap kontúrját.

A **jelzéseképeket** szabványos méretben az útjelzés-festési útmutató mellékletében található **sablonmintákból** ismerhetjük meg.

A vízszintes **Sáv** jelzések a fontosabb kiindulási pontoktól (pl. vasút, villamos, hajó és autóbusz állomásoktól, ill. megállóhelyektől) más hasonlóan fontos pontokig terjedő és a tájegységeken keresztül vezető turistautak, a vándorutak jelzésére szolgálnak. Ezek közül:

- A **kék** sávjelzést használjuk a hosszútávú, legfőbb országos utak jelzésére (*Országos Kéktúra, Alföldi Kéktúra, Rockenbauer Pál Dél-Dunántúli Kéktúra*), továbbá egyes térségi jelentőségű fő útvonalak jelzésére is (pl. *Bükki, Börzsönyi, Balatoni, Soproni vagy Gödöllői Kék*);

- **Piros sáv** jelzéssel jelöljük a megyei vagy regionális jelentőségű vándorútvonalakat, melyek olykor több tájegységen vezetnek át (pl. *Pest megyei, Közép- ill. Dél-Dunántúli Piros, Palóc Piros, Rákóczi turistaút, Móricz Zsigmond turistaút*), továbbá egyes kiemelt jelentőségű helyi útvonalakat. Eredendően a piros a legfőbb útvonalat jelöli ott, ahol nem vezet országos jelentőségű kék útvonal;

- A **sárga** és a **zöld sáv** jelzés pedig többnyire az előbbieken kívüli, helyi jelentőségű vándorutak jelzésére használatos (pl. a *bükki Jubileumi Körtúra*,

Mecseki Zöldtúra), de hosszabb útvonalak is jelölhetők velük, ilyenek pl. a sárga jelzésű hosszútávú *Szent Márton kulturális útvonal*, a zöld jelzésű *Vasfüggöny turistaút* és az *Északi Zöld vándorút*.

Kereszt jelzéssel a vándorutak legfőbb kapcsolódásait és útváltozatait jelöljük: olyan átkötő vagy összekötő (ill. rövidítő) helyi utat jelezhetünk vele, amely általában sávjelzéstől sávjelzésig vezet (*pl. Márianosztra – Nagyirtás – Kisirtás P+*), - olykor ugyanabba a sávjelzésbe visszacsatlakozva -; vagy valamely sávjelzésből kiágazó és valamilyen fontosabb ponthoz vezet (*pl. állomáshoz vagy megállóhelyhez, pl. Kőspallag – Szokolya, kisvasút v.m. K+*). A sávjelzésekből kiinduló kereszt jelzések **színének mindig azonosnak kell lennie** az érintett sávjelzés színével.

b) Céljelölő leágazó jelzések (mindig alap jelzésként)

A leágazó jelzések alakjuk szerint különféle úticélokhoz vezető helyi utakat (esetenként leágazásokat, átkötéseket vagy útváltozatokat) jelölhetnek. Természetesen mindezeket a turistacélokát általában a főjelzések sem kerülik el, viszont a leágazó jelzések célirányosan vezetnek hozzájuk, a sávjelzések pedig vándorútvonaluk során ejthetik útba őket. A leágazó jelzések általában vele azonos színű sáv vagy kereszt jelzésből, indokolt esetben egymásból is kiágazhatnak ill. csatlakozhatnak, a színazonosság elvét megtartva.

Háromszög jelzéssel a hegytetőkre (csúcsokra), kilátópontokhoz (kilátótornyokhoz) vezető helyi utakat, leágazásokat kell jelölni (pl. *Dörmös, Szentfa-kápolna – Vadálló-kövek – Prédikálószték – Király-kút PΔ*).

Kör jelzéssel forrásokhoz (kutakhoz, ill. egyéb ivóvízvételi helyhez) vezető, ill. az azoktól jövő helyi leágazó utakat kell jelölni (pl. *Mátrafüred, Kálló-völgy – Rákóczi-forrás PO*).

Omega jelzéssel a barlangokhoz vezető helyi leágazó utakat kell jelölni (pl. *Nagymaros, Szent-Mihály-hegy S – Remete-bg. SΩ*).

Négyzet jelzéssel általában a sávjelzésekből kiinduló és szálláshelyre, lakott településre vezető, ill. az azoktól jövő helyi utakat kell jelölni (*pl. Nagybörzsöny – Nagy-hideg-hegy th. KO*). Ez a fajta jelzés is alkalmazható valamely sávjelzésből kiágazó és valamilyen fontosabb ponthoz (*pl. állomáshoz vagy megállóhelyhez*) vezető leágazás jelzésére is (*pl. Bükk-tető, S – Nagybarca SO*).

L alakú jelzés a romokhoz, esetenként műemlékekhez, földvár-sáncokhoz vezető, ill. az azoktól jövő helyi leágazó utakat jelzi (*pl. Drégelyvárnál PL, ill. Bükk-szentlászló – Nagy-sánc SL*).

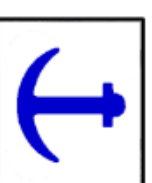
Kápolna jel jelölheti a kápolnákhöz, templomokhoz, képestházhoz és egyéb keresztény szakrális helyekhez vezető helyi utakat (főként, de nem kizárólag zarándokutak tematikus leágazásaként).

Emlékmű jelzésű helyi leágazó út vezethet kulturális vagy történelmi emlékművekhez, emlékhelyekhez – indokolt esetben.

a) **A gyalogos útvonalak jelzéseivel azonos kivételben készülhetnek.**

- a kijelölt **kerékpáros** útvonalak jelzései (kerékpár piktogram),
[kijelölt gyalogos úton kerékpározni csak akkor szabad, ha van kerékpáros jelzés is]⁴
- a kijelölt **lovak** útvonalak jelzései (ló piktogram), [kijelölt gyalogos úton lovagolni csak akkor szabad, ha van lovas jelzés is]
- a kijelölt **siutak** jelzései (*korábban X, majd két függőleges párhuzamos vonal - a Magyar Természetbarát Szövetség (a Magyar Természetjáró Szövetség jogelődje) 2009. évi állásfoglalása alapján maradt X*),
- a csónakkal (kenuval) való kikötésre alkalmas helyek csónakszállító járművel való megközelíthetőségét biztosító kijelölt útvonalak **horgony** jelölése,
- a **kerekesszékes** útvonalak (ajánlott) jelzése.

Rácsatlakozó útjelzés: Egyes – főként tematikus – útjelzések más útjelzéssel hosszan haladnak együtt, azaz az egyik út rácsatlakozik a másikra. Ilyen esetekben az útvonaltól függően a jelzéskép egyszerűsíthető, elegendő a rácsatlakozó jelzést a csomópontok, kiindulópontok után behívó jelzésként és az útvonal mentén ritkább gyakorisággal feltüntetni. Formája: felfelé mutató nyílban a rácsatlakozó jel a követendő alapjelzés alatt, arra rámutatva. Létesíthető külön alapon, ha a közölni kívánt információ félreérthetetlen, egyébként közös alapra festendők a jelzések. Ez jelöli, hogy a következő szakaszon a rácsatlakozó út a felül lévő alapjelzéssel együtt halad. A rácsatlakozó út elválása az alapjelzésű úttól a lecsatlakozás előtt előjelzésre kerül. (lásd jelzésfestési útmutató)

Terepfutó- és Nordic Walking utak (rácsatlakozó jelzésként)

Mindezek a sport útvonalak a legtöbb esetben nem csupán turisztikai célúak, hanem a helyi lakosság rekreációját is szolgálják. Javasoltan az alap útjelzésekre épüljenek, indokolt pl. a körút jelzés használata.

Annak kiemelésére, hogy az útvonal ajánlott terepfutó vagy nordic walking, kiegészítő rácsatlakozó jelzésként megjelenhet az erre utaló piktogram.

Az **európai hosszútávú vándorutak** („**E-utak**”) jelölésére az Európai Gyalogútúra Szövetség bevezette az alábbi egységes piktogram-rendszert (letölthető az <http://www.era-ewv-ferp.com> honlapról), melyet a meglévő (szakaszonként, ill. országonként más-más jelzéssel ellátott) útjelzések kiegészítéseként, az út mentén néhány km-es gyakoriságban javasol feltüntetni. Magyarországon az E3, E4 és E7 útvonalak jelentős részben, de nem teljes hosszban a Kéktúra mentén haladnak, emiatt – lehetőség szerint – a Kéktúra tábláin tüntetendők fel és különösen javasolt a **letérési pontok** környezetében az E-útvonalak továbbhaladásának egyértelmű jelölése, felfestéssel is (utóbbi esetben rácsatlakozó jelzéssel, az útpajzs szerint kék alapra sárga számmal, a csillagok elhagyásával).

Kulturális és turisztikai tematikus utak (rácslatlakozó jelzésként, indokoltan alapjelzésként)

Számos esetben a sáv vagy körút jelzésű turistaútvonalak is rendelkeznek hasonló tartalommal (pl. Mórícz Zsigmond turistaút, Kohász Kék, Mátraaljai borutak, Szent Márton vagy Szent Imre vándorút), de előfordul, hogy saját, az útvonal tematikáját kifejező jelölést kapnak. Ez leginkább a nemzetközi útvonalak határokon átnyúló egységes jelölése miatt indokolt. *Megengedett az egyirányú kijelölés.*

Példák saját jelzésű tematikus útvonalakra: pl. a soproni Kelta út kék bástyája, a mecseki Bányász emlékút bányászjelvénye, a Somlói borút sárga pohara, a köszeg-semmeringi Alpannonia hullámos jelvénye, a Rákóczi kerékpáros útvonal C-R jelölése.

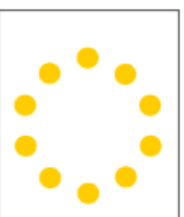
Zarándokutak jelzései: Magyarországon az alábbi regionális, országos vagy nemzetközi jelentőségű zarándok útvonalak kialakítása történt meg, ill. van folyamatban:

- A közép-európai **Mária zarándokút** „m” betűszerű jelzésével maga is hálózatot alkot: a Mariazell-Csíksomlyó közti alap útvonalak lila m jelzést, az észak-déli fő útvonalak kék m jelzést kapnak, míg a hálózathoz csatlakozó, további helyi vagy térségi jelentőségű máriás útvonalak és útváltozatok rangsoruk szerint egyéb színeket vehetnek fel.

- A **Szt. Jakab út** a nemzetközileg is szokásos sárga kagyló jelölést alkalmazza Budapesttől Lébényig, és tovább az osztrák becsatlakozásig (egyirányú).

- A Mátraverebély-Budapest-Mariazell közti **Via Margaritarum** - **Gyöngyök Útja** jelzése sárga gyöngysor (Budapesttől nyugatra egyirányú).

- Az Esztergomot Máriagyűddel összekötő **Magyar Zarándokút** sárga kettőskeresztes nyíl jelzést kapott (északról délre egyirányú).

- A nyugat-dunántúli **Szt. Márton út** könnyen beilleszthető volt az érintett térségek turistaút-hálózatába, így fő útvonala a sárga sáv turistajelzést kaphatta meg. Hálózatának egyes útvonalait a sárga S^TM azonosítja.

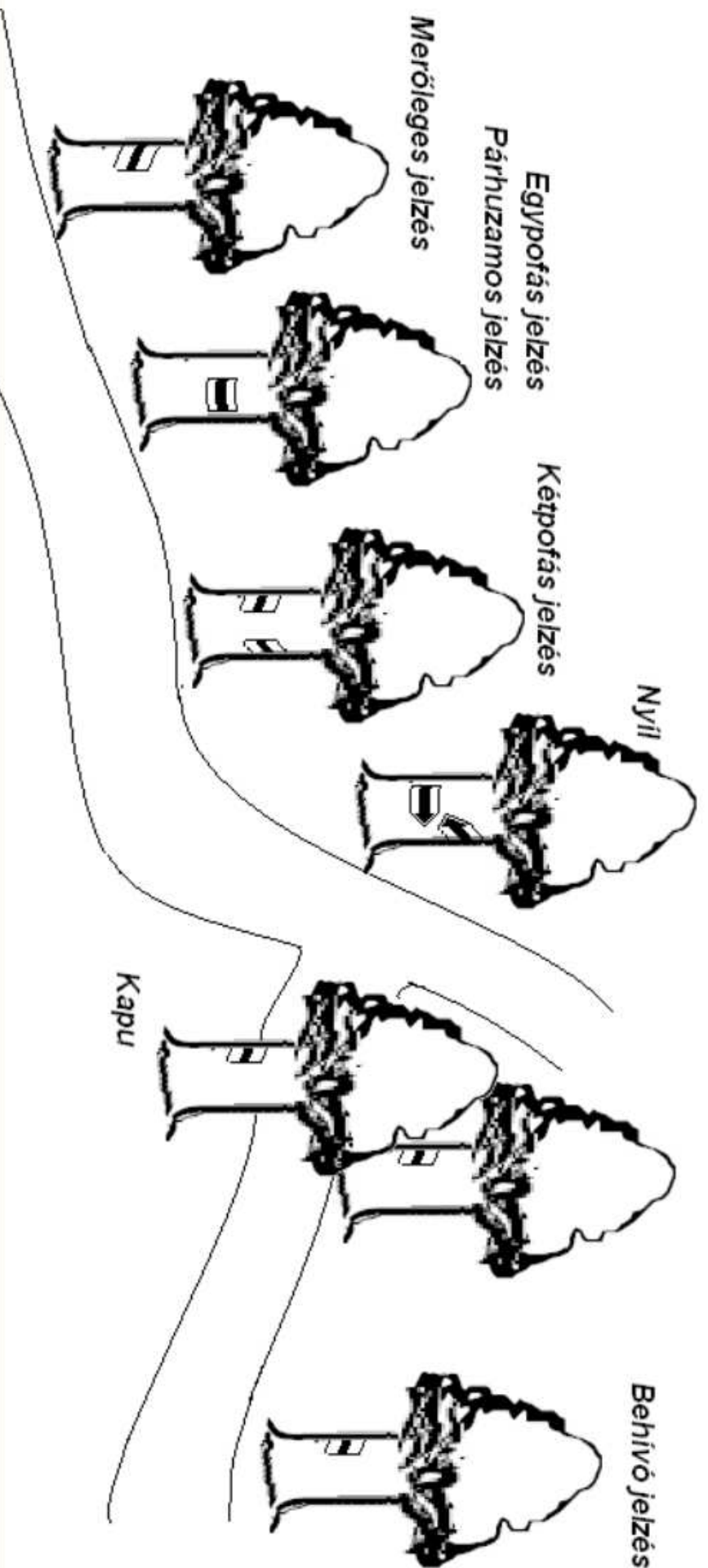
- A Sárospatakat Kassával összekötő **Szt. Erzsébet út** piros virágszerű jelölést kapott, utalva Szt. Erzsébet történetére a rózsacsodával.

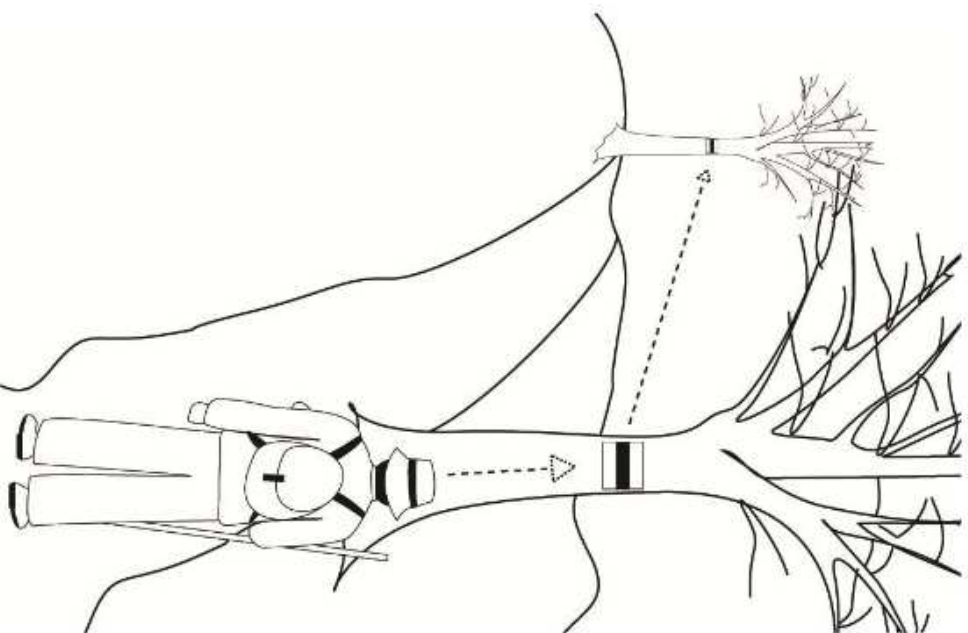

- A **Reformációi emlékút** hálózatának (regionális, barangoló) útvonalai jellegzetes R jelzést kapnak.

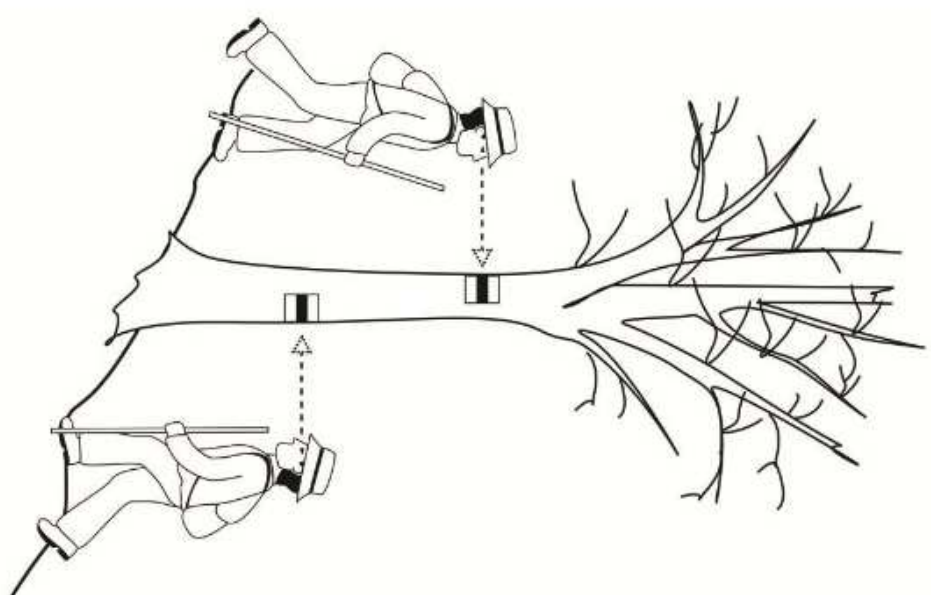
Általános jelzési módok

A leggyakrabban használt, hagyományos jelzési módokat az alábbi ábra foglalja össze:

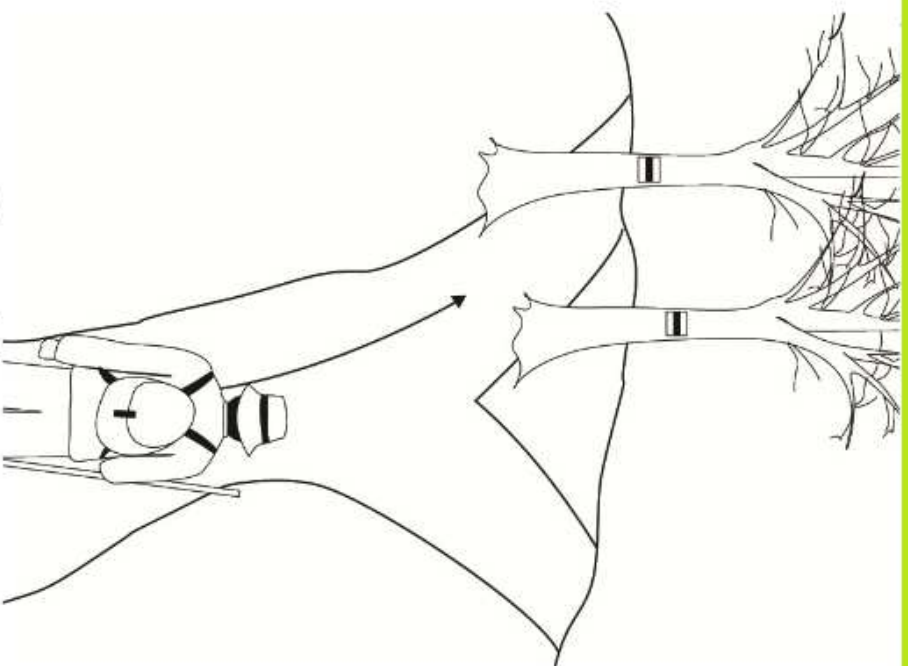

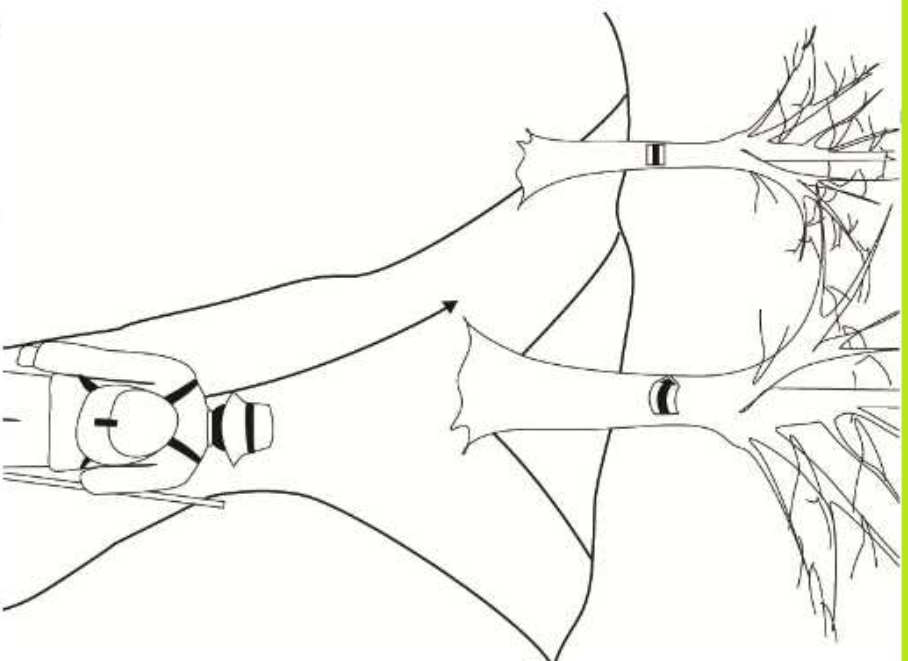
Látótávolságban a következő jelzés

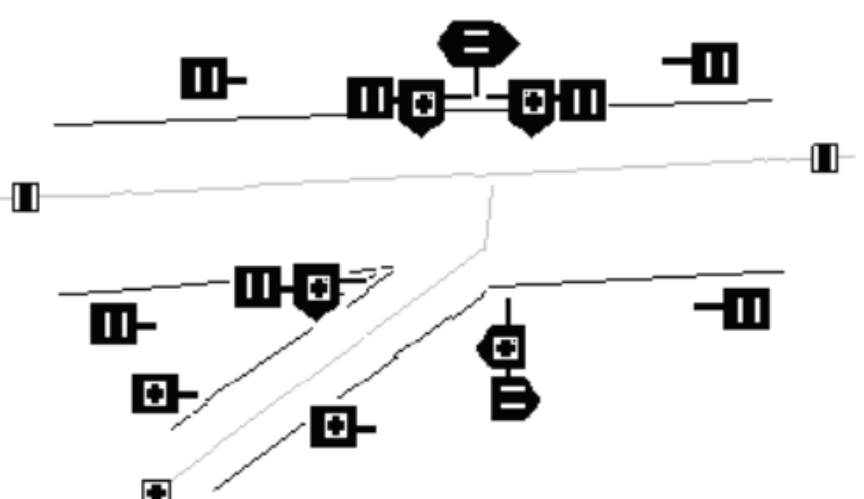
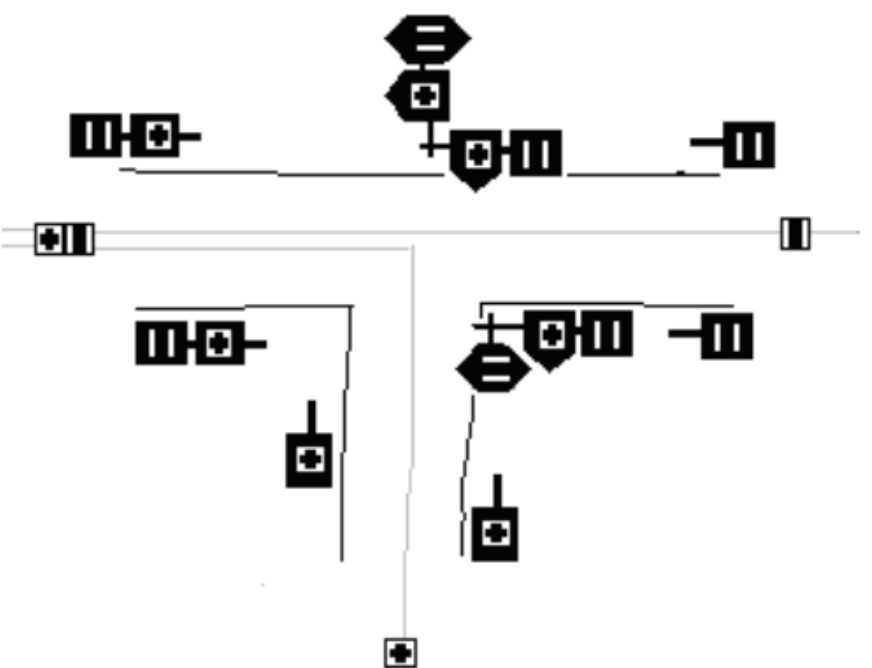
„Mindig az adott irány szemszögéből”

*Kapujelzés
(nemcsak egyértelmű,
hanem robusztus is)*

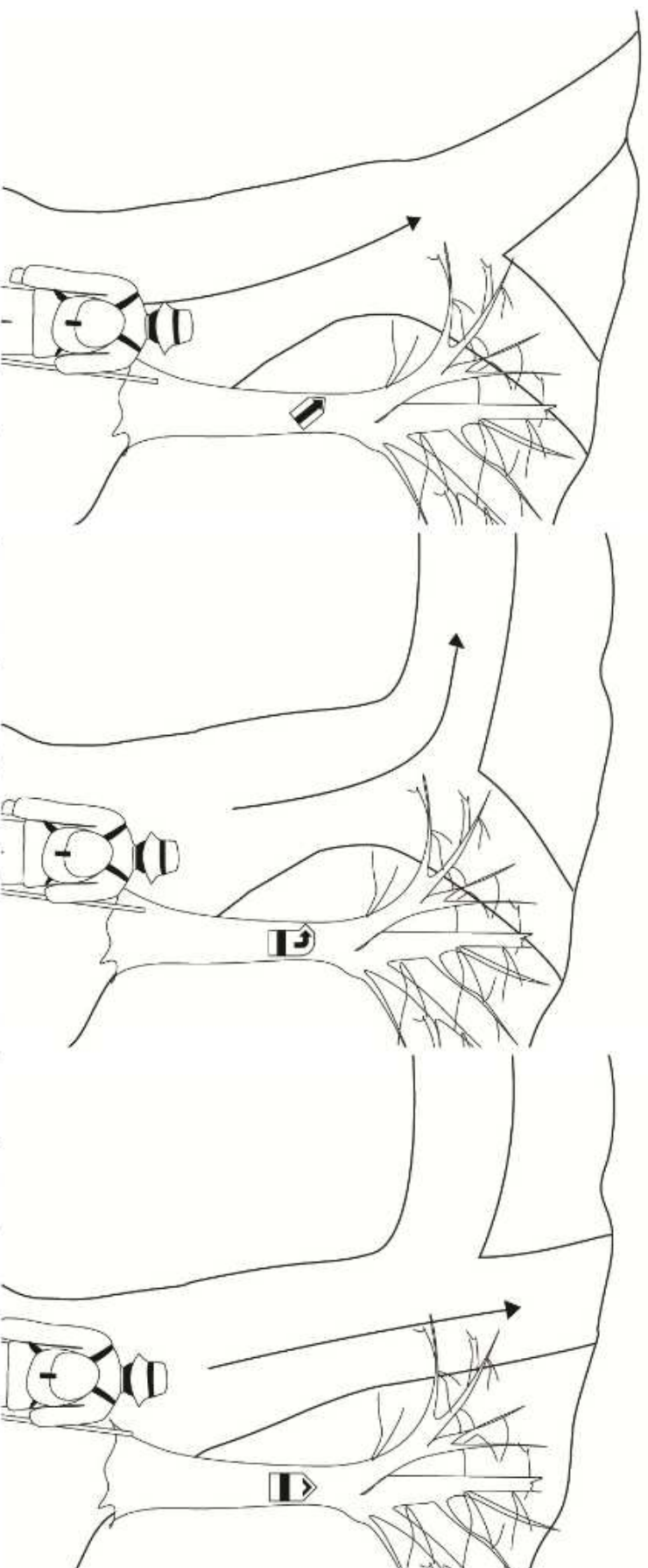

*Jó szögben mutató nyíl és behívó jel
(ha az elágazásban lévő „középső” fára
kell festenünk, az mindig nyíl legyen)*

Fonódó útvonalak szétágazásának és mellékút kiágazásának jelölési lehetőségei

Példák tipikus útjelzés-csomópontok kijelölési módjaira. A rendelkezésre álló tereptárgyaktól, várható tartóssági és láthatósági viszonyoktól függően helyezhetjük el az iránymutató jelzéseket a csomópont egy vagy több oldalára, minden irányból láthatóan, behívó vagy kapu jelzésekkel.

Javasolható speciális jelzési módok nehezen jelezhető helyekre:
Átlós, L-alakú (kanyarodó) és egyenesen mutató előjelző nyilak
(csak akkor alkalmazható, ha az elágazási pontban nem lehet egyértelműen,
jól láthatóan és erőteljesen jelölni a folytatást az egyszerűbb jelzési módokkal!)

http://termesztiaro.hu/szakmai_fuzetek_sorozat

<http://turistajelzes.hu/>

